
Folkbildnings- förbundets

verksamhetsplan

2011-2012

VERKSAMHETSPLAN 2011-2012

Antagen av styrelsen den 9 december 2010

1. INLEDNING

Folkbildning har en lång tradition och en stark förankring i det svenska samhället. År 2010 blev Kulturens Bildningsverksamhet ett statsbidragsberättigat studieförbund, vilket gör att det i dag finns tio studieförbund som arrangerar studiecirklar, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet. Studieförbunden är olika men tillsammans utgör vi Sveriges största mötesplats för människor som vill utvecklas.

Folkbildningsförbundet arbetar med att lyfta folkbildningens betydelse för individuell utveckling och aktivt medborgarskap. Det är också vårt mål inför och under den internationella konferensen "A World Worth Living In" i Malmö i juni. Men det räcker inte med att ha rätt att delta i samhällsutvecklingen, man måste också ha förutsättningar för att kunna delta. Några av dessa är läskunnande, digital kompetens samt kunskap om var och hur besluten fattas, också på EU-nivå. Förbundet gör under nästa år särskilda satsningar för att lyfta dessa demokratiska perspektiv. En förutsättning för all demokratisk verksamhet är alla människors lika värde. Genom uppöppet Typiskt svenskt kommer förbundet att fortsätta att lyfta denna grundläggande mänskliga rättighet.

Vi vet idag ingenting om vilka de prioriterade verksamhetsområdena kommer att vara i den nya folkbildningsproposition som väntas komma hösten 2012. Men en kvalificerad gissning är att integrations- och jämställdhetsfrågorna kommer att få en framträdande roll. Redan nu arbetar Folkbildningsförbundet med att kartlägga regeringens satsningar på integrationsområdet och lyfta fram hur studieförbundens verksamhet kan möta de behov som finns. De olika perspektiv på folkbildningens idé som förbundet lyfter genom seminarier, skrifter och artiklar kommer också utgöra en god grund inför framtagandet av en ny folkbildningsproposition.

Hur får vi fler att engagera sig i arbetet med att bygga en hållbar framtid? Vi menar att folkbildningen har mycket att erbjuda. Vi var tidigt ute och arbetade med klimatfrågor och hållbar utveckling. Genom ett samarbete med Global utmaning vill Folkbildningsförbundet skapa en ny plattform för arbetet med hållbar utveckling. Global Utmaning kan bland annat bidra med näringslivskontakter och forskare verksamma inom fältet. Vi inom folkbildningen har det redan existerande breda lokalt förankrade folkrörelsearbetet. Hos oss finns eldsjälarna, de lokala sammanhangen och mötesplatserna. Hos oss finns också de unga deltagarna och det mångkulturella Sverige. Det gäller att bygga en bra miljö både för människor och planet. Att folkbildning är folkhälsa vet vi som arbetar inom folkbildningen. Men det är tydligt att vi måste påminna våra kommunpolitiker om det, och därför satsar vi under kommande år särskilt på projektet "Folkhälsa är politik", i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting, Statens folkhälsoinstitut och Svensk förening för folkhälsoarbete.

Inom kvalitet och etik finns arenor för fortsatt utveckling av studieförbundens verksamhet. Etikarbetet bidrar till att stärka bidragsgivarnas, allmänhetens och deltagarnas förtroende för folkbildningen.

I förhandlingsverksamheten sluter studieförbunden gemensamma avtal, där det är mer fördelaktigt än att varje studieförbund ingår egna avtal, till exempel cirkelledaravtalet.

2. PRIORITERINGAR

Verksamhetsplanen för 2011-2012 bygger på styrelsens prioriteringar:

- 1) Folkbildningspolitisk kommunikation
- 2) Kvalitet och etik
- 3) Förhandlingar och avtal
- 4) Gustav

Folkbildningsförbundet arbetar vidare för att lyfta studieförbundens verksamhet och folkbildningens idé, och för att vara en viktig aktör i samhällsdebatten. Under 2011-2012 kommer demokratiska perspektiv, lokalt och globalt, betonas i verksamheten: mot främlingsfientlighet och för allas lika värde, för ökad kompetens och allas möjlighet att delta i samhället som aktiva medborgare.

Utvecklingen av folkbildningsanslaget hänger ihop med det förtroende som politiker har för folkbildningen och dess aktörer. Vi har kunnat se att de nationella kvalitetsredovisningarna tagits emot av regeringen på ett positivt sätt. Det är av stort värde att studieförbunden kan uppvisa en verksamhet med hög trovärdighet. Mycket kan stå på spel om tvivelaktigt användande av stats- och kommunanslag uppdagas. Etikarbetet bidrar till att stärka bidragsgivarnas, allmänhetens och deltagarnas förtroende för folkbildningen.

I förhandlingsverksamheten sluter studieförbunden viktiga gemensamma avtal, till exempel cirkelledaravtalet.

3. FOLKBILDNINGSPOLITISK KOMMUNIKATION

3.1. Övergripande mål

Folkbildningsförbundet arbetar med folkbildningspolitisk påverkan. Vår strategiska kommunikation utgår ifrån vår omvärldsanalys från november 2010. Opinionsbildnings- och lobbingsarbetet bygger på att kombinera vår verktygslåda av diverse metoder med att ”gripa tillfället”.

Målet är att folkbildning ska vara ett positivt laddat begrepp som förknippas med studieförbundens verksamhet och att dessa uppfattas som viktiga aktörer i samhällsdebatten.

Folkbildningsförbundet kommer att fokusera på följande övergripande områden under perioden:

- Folkbildningens idé och framtid
- Paradigmskiftet, regionaliseringen och överenskommelser
- Aktivt medborgarskap, digital delaktighet och EU:s medborgarinitiativ
- Mångfald, introduktion och inkludering
- Hållbar framtid och folkhälsa
- Kultur och musik

Målgrupper för den folkbildningspolitiska kommunikationen

- politiker och tjänstemän på nationell och europeisk nivå
- opinionsbildare och media
- myndigheter med koppling till folkbildningen
- Sveriges Kommuner och Landsting
- paraplyorganisationer för civilsamhället

3.2. Verksamhet 2011-2012

Mål

Folkbildningsförbundets kommunikationsarbete mäts i första hand utifrån *målen i den gemensamma kommunikationsplattformen*. Där har vi, väl medvetna om att måluppfyllelsen beror på många faktorer som studieförbunden inte kontrollerar, valt att koncentrera mätningen till den lokala nivån. Detta på grund av att det är där studieförbundens främsta utmaningar finns. Målen mäts mot kommunpolitikernas attityder till folkbildning och studieförbund (se Kommunikationsplattformen).

Under 2011-2012 kommer Folkbildningsförbundet kontinuerligt att:

- Verka för en förstärkning av EU:s program för livslångt lärande genom EU-kommissionens konsultationsprocess och andra lobbingsinsatser
- Påverka genomförandet av EU-kommissionens handlingsplan för vuxenutbildning genom lobbingsaktivitet i samverkan med EAEA och Folkbildning Norden
- Verka för att regeringen prioriterar folkbildning i syfte att nå målen i Europa 2020 genom hearings, personliga kontakter och andra lobbingsaktiviteter
- Medverka i EU-kommissionens plattformarbete Access to Culture via EAEA
- Verka för att EU genomför ett europeiskt kunskapslyft genom mediala utspel och lobbingsaktiviteter
- Identifiera och exponera talespersoner (opinionsbildare) för folkbildning, bl a genom uppropet Typiskt svenskt och med anledning av Malmö-konferensen
- Opinionsbilda kring resultaten av Folkbildningsrådets kartläggning av utvecklingen av kommun- och landstingsbidragen
- Stärka positionen för studieförbundens verksamhet med amatörkultur och musik. Följa och påverka utvecklingen för samverkansmodellen och de nya myndigheterna för kulturanalys och musikutveckling
- Samverka med andra aktörer inom den ideella sektorn för att lyfta Folkbildningsförbundets prioriterade frågor

Särskilda insatser:

- Ta fram olika perspektiv på folkbildningens idé genom seminarier, skrifter och artiklar och därmed bidra till folkbildningens framsyn och till folkbildningspropositionen hösten 2012
- Följa, göra utspel och informera om paradigmskiftet - ökad regionalisering, politisk decentralisering samt delta i nationella dialoger och överenskommelser
- Synliggöra folkbildningens värdegrund *alla människors lika värde* genom uppropet Typiskt svenskt
- Arrangera en internationell konferens i Malmö, juni 2011, tillsammans med Fbr, SKL, RIO, EAEA och ICAE
- Ta fram exempelsamling på sjunde verksamhetsområdet
- Skapa en ny plattform för arbetet för en hållbar framtid i samarbete med Global utmaning
- Synliggöra folkbildningens roll för ökad digital delaktighet i samverkan med folkhögskolor och bibliotek
- Samverka med Sveriges Kommuner och Landsting, Statens folkhälsoinstitut och Svensk förening för folkhälsoarbete i en kompetensutvecklingsatsning för kommunpolitiker genom projektet "Folkhälsa är politik"
- Uppmärksamma folkbildningens roll för läsfrämjande, bland annat på Bok och biblioteksmässan
- Synliggöra satsningen "Kom loss och tyck till", som vänder sig till föreningar som vill påverka EU, på bokmässan, i sociala medier och i samband med webbrelease

Uppföljning/Mätning:

- Utvärdera uppropet Typiskt svenskt
- Ta fram analys utifrån förbundets mediebevakning, bl a om hur folkbildning skildras i media
- Egna attitydundersökningar 2011 (uppföljning av undersökningar gjorda 2007 och 2009)
- Utvärdera våra insatser vid ICAE-konferensen 2011

Utvärderingarna kommer att utgå ifrån målen i respektive projektbeskrivning.

4. ETIK OCH KVALITET

Målet är att erbjuda studieförbunden ett forum för att genom dialog och erfarenhetsutbyte tillsammans vidareutveckla studieförbundens verksamhet och därmed stärka bidragsgivarnas, allmänhetens och deltagarnas förtroende för folkbildningen

Under 2011-2012 kommer Folkbildningsförbundet att arbeta med:

Etikdelegationen

Förberedelser, genomförande och efterarbete kring etikdelegationens möten

- Utformning av riktlinjer
- Tolkningar och förtydliganden
- Årlig dialog med statssekreteraren i utbildningsdepartementet

- Medverka i lokala och regionala konferenser

Kvalitetsgruppen

- Beredning, genomförande och uppföljning av kvalitetsgruppens arbete
- Följa och påverka Folkbildningsrådets hantering av de nationella kvalitetsredovisningarna
- Vid behov inbjuda samtliga studieförbunds kvalitetsansvariga till diskussion kring viktiga förändringar
- Bevaka utvecklingen med de nationella kvalitetsredovisningarna
- Följa upp och bevaka användandet av kvalitetskriterier, indikatorer och effektmätning
- Stimulera kvalitetsutvecklingen i studieförbunden utifrån erfarenhetsdagen i september 2010
- Årlig dialog med statssekreteraren i utbildningsdepartementet

Uppföljning/utvärdering:

- De regionala konferenserna Etiken i musiken 2 som genomfördes hösten 2010 utvärderas i samarbete med Musiknet
- Följa upp etisk plattform, riktlinjer och tolkningar samt efterlevnaden av dem i praktiken
- Följa upp arbetet med den nationella kvalitetsredovisningen

Särskilda insatser:

- Revidera den Etisk Plattformen inför förbundsmötet 2011
- Översyn och ny presentationsform av riktlinjer
- Projektet studieförbunden och kommunerna, STUKOM, i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) slutförs under första halvåret 2011 och slutrapport tas fram
- Framtagande av ny genomlysningsmodell för kommunal uppföljning av studieförbundens insatser i kommunerna och kommunanslagens användning utifrån resultaten från projektet STUKOM
- Uppmärksamma resultatet från konferenserna Etiken i musiken 2

5. AVTAL OCH FÖRHANDLINGAR

Det övergripande målet är att, i de fall det är mer fördelaktigt än om studieförbunden tecknar egna avtal, träffa avtal som är gemensamma för alla studieförbund

Övergripande mål:

- Teckna avtal som är under förhandling eller där tiden för avtalet löper ut och förnyat avtal skall tecknas av FBF enligt överenskommelse
- Kontinuerligt utvärdera och vid behov utveckla ingångna avtal
- Upprätthålla kontakter med avtalsparter
- Tillhandahålla kompetens inom avtalsområdena för rådgivning och stöd till studieförbunden, vid behov anlita juridisk eller annan tillämplig expertis

- Tillgodose och erbjuda eventuella och för avtalen lämpade utbildningsbehov hos studieförbunden på nationell nivå
- Kontinuerligt informera studieförbunden om viktigare gemensamma händelser och frågor inom avtals- och förhandlingsområdet

Särskilda insatser:

- Förhandla fram ett nytt cirkelledaravtal mellan Folkbildningsförbundet, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund och Handelsanställdas Förbund
- Omförhandla överenskommelse med Konsumentverket
- Eventuellt omförhandla överenskommelse med SAMI
- Diskutera eventuellt nytt avtal mellan STIM och Folkbildningsförbundet

6. GUSTAV

6.1 Datasamverkan GUSTAV

Syftet med datasamverkan är att vidareutveckla och förvalta det gemensamt framtagna datasystemet GUSTAV, för att därigenom främja verksamhetsutveckling samt minska sårbarheten i de datatekniska sammanhangen och hålla nere administrativa kostnader.

Målet är att tillhandahålla en plattform för funktionell och kostnadseffektiv teknik för registrering, fakturering, ekonomiunderlag, redovisning och statistik för studieförbunds cirkel- och arrangemangsverksamhet.

Datadelegationen fastställer mål och verksamhetsplan för dataverksamheten Gustav.

Utveckling:

- Vidareutveckla strategidokument för GUSTAV
- Leverera två nya versioner av systemet årligen

Löpande:

- Löpande arbete med att äga, förvalta och vidareutveckla studieförbundens gemensamma datasystem GUSTAV
- Samordna, bereda och genomföra möten med Datadelegationen
- Svara för support och utbildning av användare och studieförbundens egna utbildare och systemansvariga
- Producera systemdokumentation, användarmanualer och utbildningsmaterial
- Hålla regelbundna möten med studieförbundens GUSTAV-ansvariga
- Bevaka och följa utvecklingen inom dataområdet
- Tillsätta arbetsgrupper för utformning av specifikationer till systemets olika delar

7. STÖDFUNKTIONER

7.1. Administration

Syftet är att utveckla en effektiv administration som stöd till verksamheten

Under 2011 – 2012 kommer FBF att:

- Utveckla de administrativa rutinerna och bistå styrelse och kansli med praktiska arrangemang och stöd
- Administrera personal
- Kontinuerligt utveckla kansliets samlade kompetens för att motsvara interna och externa behov
- Arbeta med genomgång, uppföljning och kontinuerlig justering av policydokument

Särskilda insatser:

- Planera och genomföra förbundsmötet 2011

Uppföljning/mätning:

- Uppföljning genom psykosocial enkät
- Uppföljning genom utvecklingssamtal

7.2 Ekonomi

Syftet är att utveckla en effektiv ekonomiadministration som stöd till verksamheten

Under 2011 – 2012 kommer FBF att:

- Administrera löpande
- Hantera ekonomin löpande
- Följa upp ekonomin
- Göra bokslut

7.3 Information

Syftet är att utveckla en effektiv informationsadministration som stöd till verksamheten

Under 2011 – 2012 kommer FBF att:

- Samla och sprida information via våra kanaler: personliga möten, nyhetsbrev, webb, skrifter och media
- Trycka och uppgradera relevanta foldrar, bl a om studieförbundens verksamhet
- Tillhandahålla licenser för ett utvalt antal dataprogram
- Ge ut nyhetsbrev till aktiva inom studieförbunden och andra folkbildningsorganisationer

- Utveckla nyhetsbrevens form
- Utveckla Folkbildningsförbundets webb samt vår kommunikation via sociala medier
- Anordna intern utbildning om webbverktyg och sociala media

Särskilda insatser:

- Utveckla nytt webbverktyg för Folkbildningsförbundets och upppropet Typiskt svensks webbplats

Uppföljning/mätning:

- Webbstatistik
- Uppföljning av enkät 2010 om Folkbildningsförbundets nyhetsbrev

8. DEMOKRATI OCH SAMVERKAN

Syftet är att genom en fungerande intern demokrati förverkliga målen för studieförbundens gemensamma organ Folkbildningsförbundet på ett sätt som gör att medlemmarna känner att de har inflytande och vill agera.

8.1 Folkbildningsförbundet ska vara en naturlig och neutral mötesplats för kunskaps- och erfarenhetsutbyte för studieförbunden

Under 2011-2012 ska FBF:

- Bereda, administrera, genomföra och följa upp konferenser och möten där studieförbunden, som medlemsorganisationer, deltar
- Delta i nätverk och grupper

Uppföljning/mätning:

- Genomföra utvärderingar av Folkbildningsförbundets nätverk
- Följa upp befintliga styrdokument

8.2 Samverkan mellan Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden ska stärkas ytterligare

- Genomföra en årlig samverkanskonferens för länsbildningsförbundens förtroendevalda och konsulenter och folkbildningsförbundets styrelse
- Samverka i satsningar inom områdena folkbildningspolitisk kommunikation och kvalitet/etik

Särskilda insatser:

- Samverka kring satsningen Folkhälsa är politik
- Samverka kring folkbildningens idé

Uppföljning/mätning:

- Genomföra utvärderingar i samband med samverkanskonferensen
- Följa upp avsiktsförklaringen vid varje samverkanskonferens

8.3 Folkbildningsförbundet ska renodla och effektivisera samarbetet med Folkbildningsrådet i syfte att säkra ett långsiktigt samhällsstöd till studieförbunden

- Fortsatt arbete med att utveckla inflytandet i FBR och renodla rådets och förbundets roller
- Delta i träffar med FBR:s och RIO:s kansliledningar samt folkbildningens representant för SKL
- Inbjuda styrelseledamöter i FBR utsedda av FBF till samtal och dialog
- Delta i FBR:s arbets- och beredningsgrupper
- Bistå i förankring av underlag/förslag från arbets- och beredningsgrupper
- Följa och bevaka viktigare frågor samt nya frågor i FBR:s verksamhet

Särskilda insatser:

- Samarbeta kring ICAE-konferensen 2011

8.4 Samverkan med civilsamhällets organisationer ska stärkas ytterligare

- Delta i möten arrangerade av Civos, Sektor3, VA och IKA
- Delta i dialoger och överenskommelser/uppföljningar av överenskommelser mellan regering, civilsamhällets organisationer samt SKL

9. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Syftet med utvärdering är både att systematiskt följa upp och dokumentera samt att göra en kritisk bedömning av den utförda verksamheten i förhållande till formulerade mål. Målet med uppföljning och utvärdering är att få nya insikter och kunskaper samt att förbättra och konstruktivt stötta den pågående verksamheten.

9.1 Kontinuerlig uppföljning

Löpande uppföljning av uppsatta mål vid fyra årliga avstämningstillfällen

9.2 Specifika utvärderingar

- Ta initiativ till utvärdering av folkbildningens modell för internationell påverkan i samverkan med Folkbildningsrådet och dess övriga medlemmar främst avseende EAEA
- Utvärdering av Etikdelegationen